

ፈተናዎች

(Challenges faced by Christianity)

1650 - 2000 ዓ.ም

☐ ኢንላይትንመንት

(Enlightenment)

፩ኛው ሺክ

የኖረበት ዘመን - 1632-1704 ዓ.ም

የኖረበት ቦታ - በብሪታንያ

- ኢንላይትመንት ሀይማኖታዊ አመለካከቶችን በጥያቄ ውስጥ በማስገባት ከባህላዊ አመለካከቶች ይልቅ ሞክንያታዊነትና ሳይንስ ነገሮችን የማረጋገጥ ችሎታ እንዲያቸው የሚያምን ርዕዮተ ዓለም ነው። እንደ መንፈሳዊ ዓለምና የፈጣሪ መኖርን እንዲሁም የመጽሐፍ ቅዱስ ተማኝነትን ይጠራጠራል፤ ይቃወማል።
- ፆሌፍ በተለር እንግሊዛዊው የእንግሊዝን ጳጳስ፤ የሃይማኖት ሞሁር፤ አቀቤ እምነት እና ፈላጊነት ነበር። በዴዲዝም፤ በቶማስ ሆብስ ኢንዱዝም እና በ፩ኛው ሺክ የግል ማንነት ፅንሰ-ሀሳብ ላይ ትችት በማቅረብ ይታወቃል።

SOME
THOUGHTS.
CONCERNING
EDUCATION.

*Doctrina vires promovet instas,
Restique cultus pectora roborant :
Utcunque defecere mores,
Dedecorant bene nata culpæ.*

HOR. L. IV. OD. 4.

By JOHN LOCKE, Esq;

THE NINTH EDITION.

Publiſh'd at the Request of ſeveral of the Nobility of
this KINGDOM.

DUBLIN:

Printed by S. POWELL,

For GEORGE RISK, at *Shakeſpear's Head*,
GEORGE EWING, at the *Angel and Bible*,
And WILLIAM SMITH, at the *Hercules*,
Bookſellers, in *Dame's-ſtreet*, MDCCLXXVIII.

Richard AN *Bradley* 1788
ESSAY
W.A. 9
CONCERNING
Human Understanding.
11thth Edition 1787

In Four BOOKS.

Written by JOHN LOCKE, Gent.

The Ninth Edition, with large Additions.

VOLUME I.

ECCLIES. XI. 5.

*As thou knoweſt not what is the Way of the Spirit, nor
how the Banes do grow in the Womb of her that is
with Child: Even ſo thou knoweſt not the Works of
God, who maketh all Things.*

*Quæſo bellum eſt velle conſideri prius uſque quid uſurus,
quam inſufficientem manſuere, ac que ipſius ſibi diſplicere!*
Cic. de Natur. Deor. l. 1.

LONDON, Printed by T. W. for A. CHURCHILL;

And
EDM. PARKER, at the Bible and Crown in
Lombard-ſtreet. MDCCLXXVI.

□ ዝግመተ ለውጥ

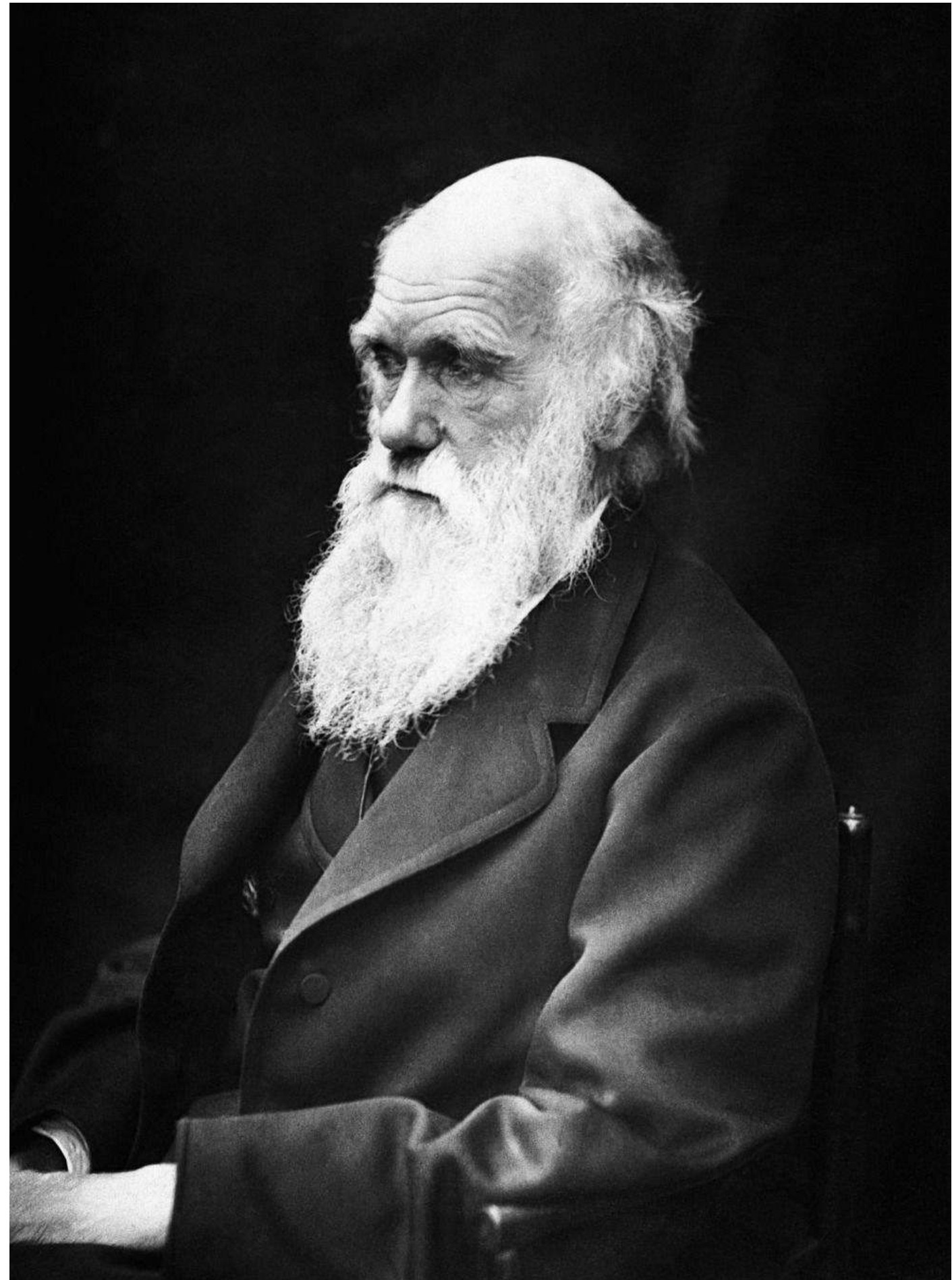
(Evolution)

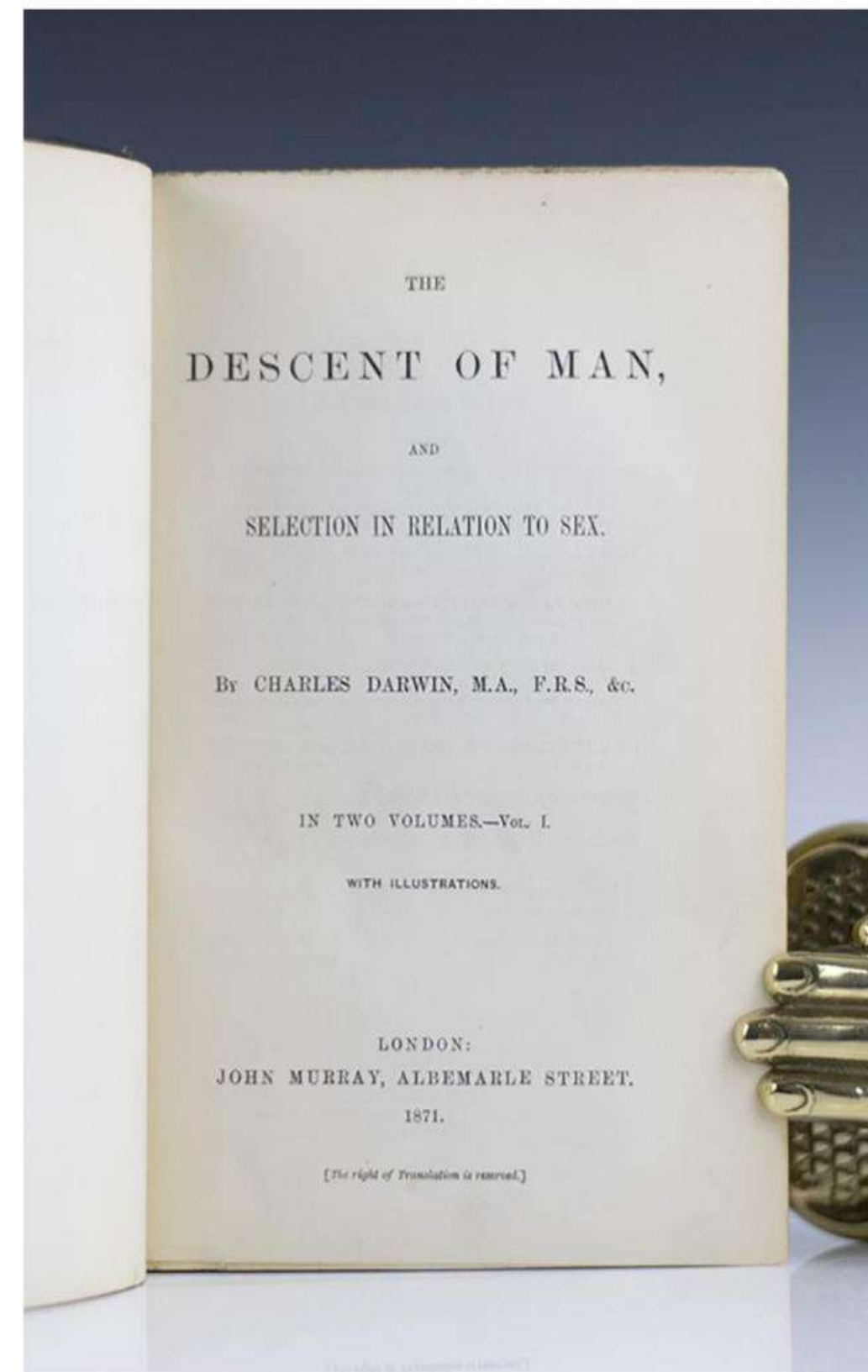
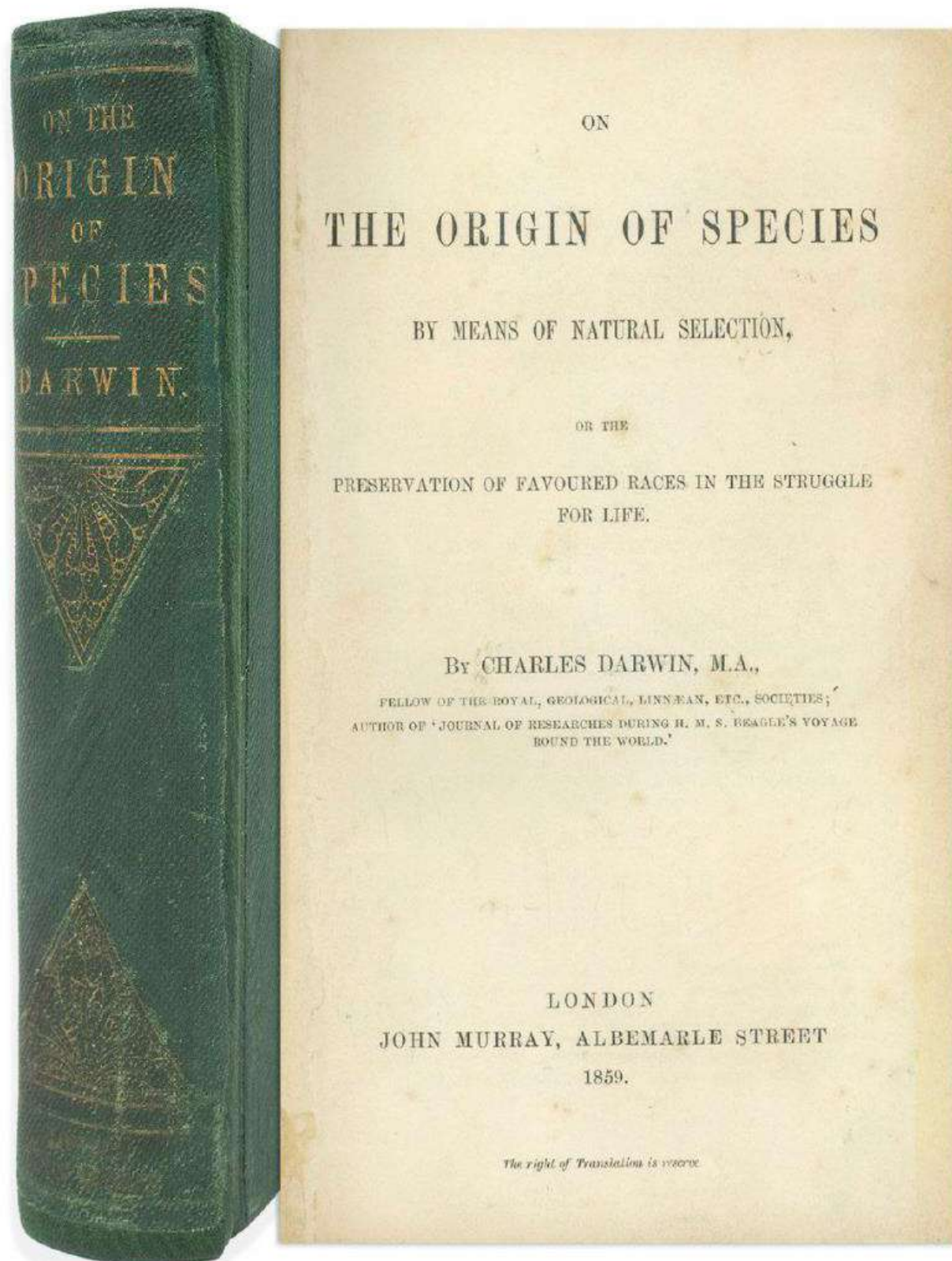
ቸርላስ ዳርዊን

የኖረበት ዘመን - 1809-1882 ዓ.ም

የኖረበት ቦታ - በብሪታንያ

- ቸርላስ ዳርዊን የ19 ኛው ክፍለ ዘመን የተፈጥሮ ተመራማሪ ነበር። ነገር ግን ስለ ፍጥረት አመጣጥ እና ልዩነት ማብራሪያ በመስጠት፣ ዳርዊን በአንዳንዶች ዘንድ ስለ ዓለም እና የሰው ልጅ አፈጣጠር ባሕላዊ ክርስቲያናዊ ግንዛቤዎች ከባድ ፈተና ሲፈጥር ተመልክቷል።
- ዋልተም ጄኔንግስ ብራዩን የዝግመተ ለውጥን ትምህርት በመቃወምና በትምህርት ቤቶች ላይ እንዲደሰጥ ታግሏል። የህዝብ ትምህርት ቤቶችን የዝግመተ ለውጥን እንዲያስተምሩ የሚከለክሉ የክልል እና የአካባቢ ህጎች እንዲፀድቁ ጠይቋል።
- ለዚህ መሳካት ብዙ ጥረት ቢያደርግም በ 451 እና 427 ድምጽ በተቃዋሚው ዊሻርት ተሸነፏል።

☐ ኮሚኒዝም

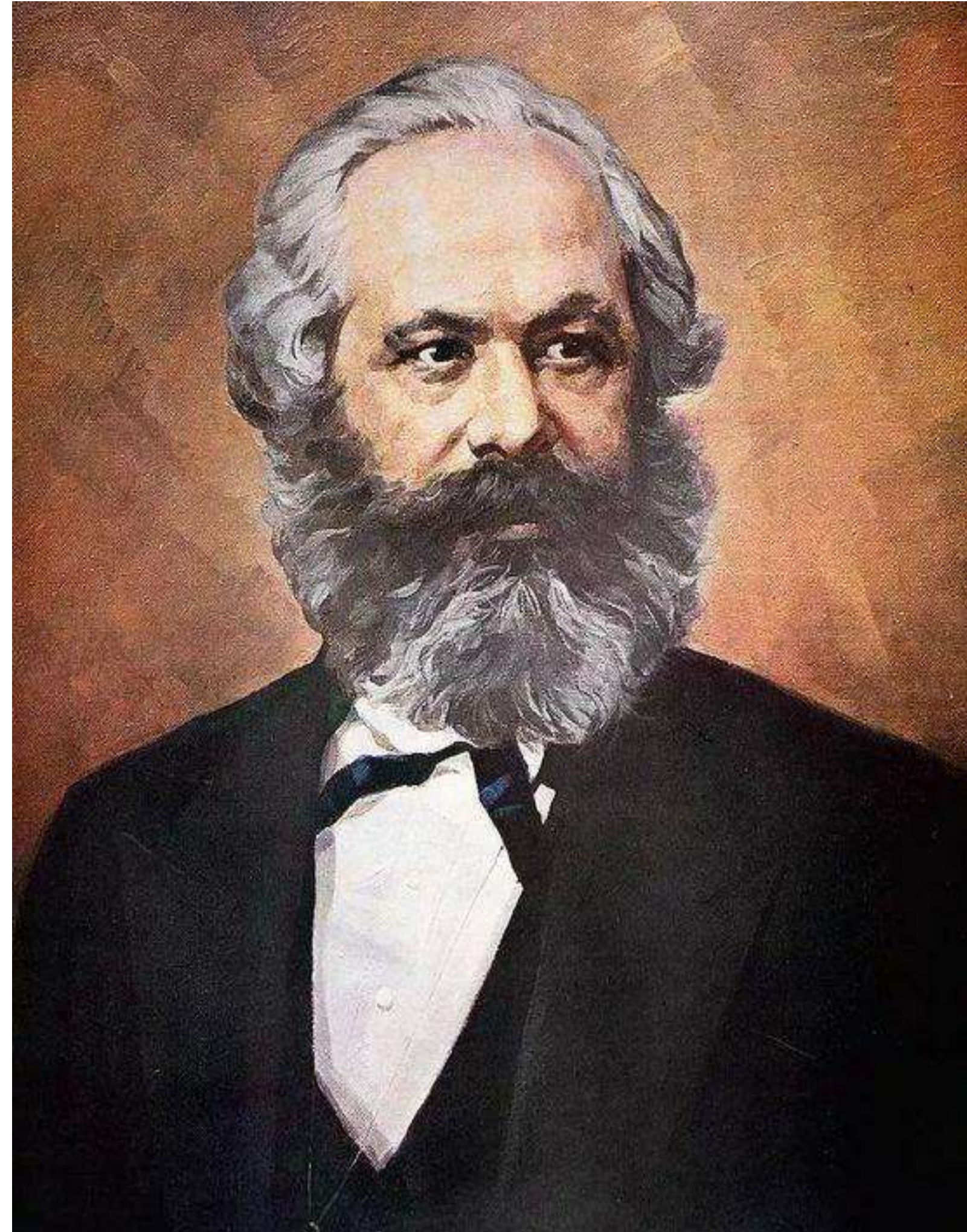
(Communism)

ካርል ማርክስ

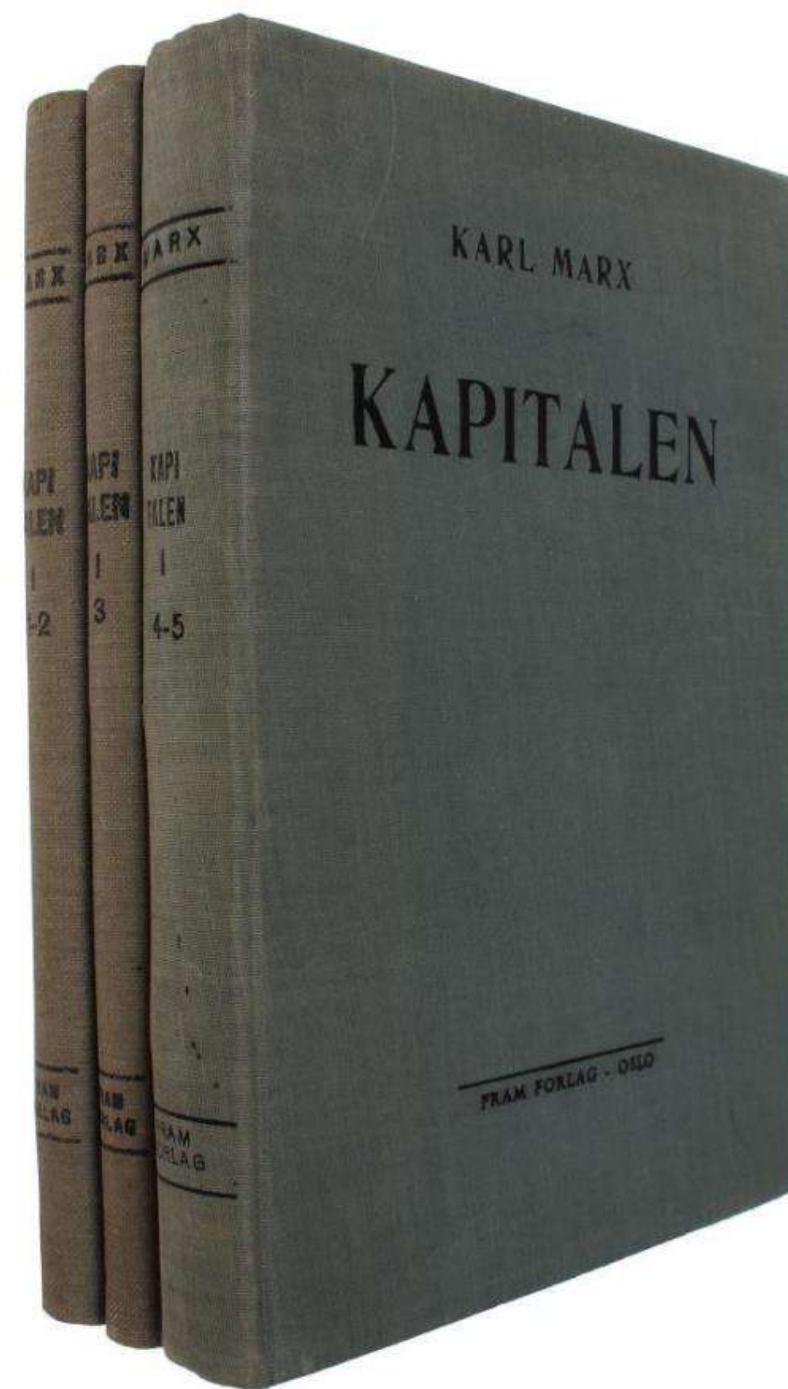
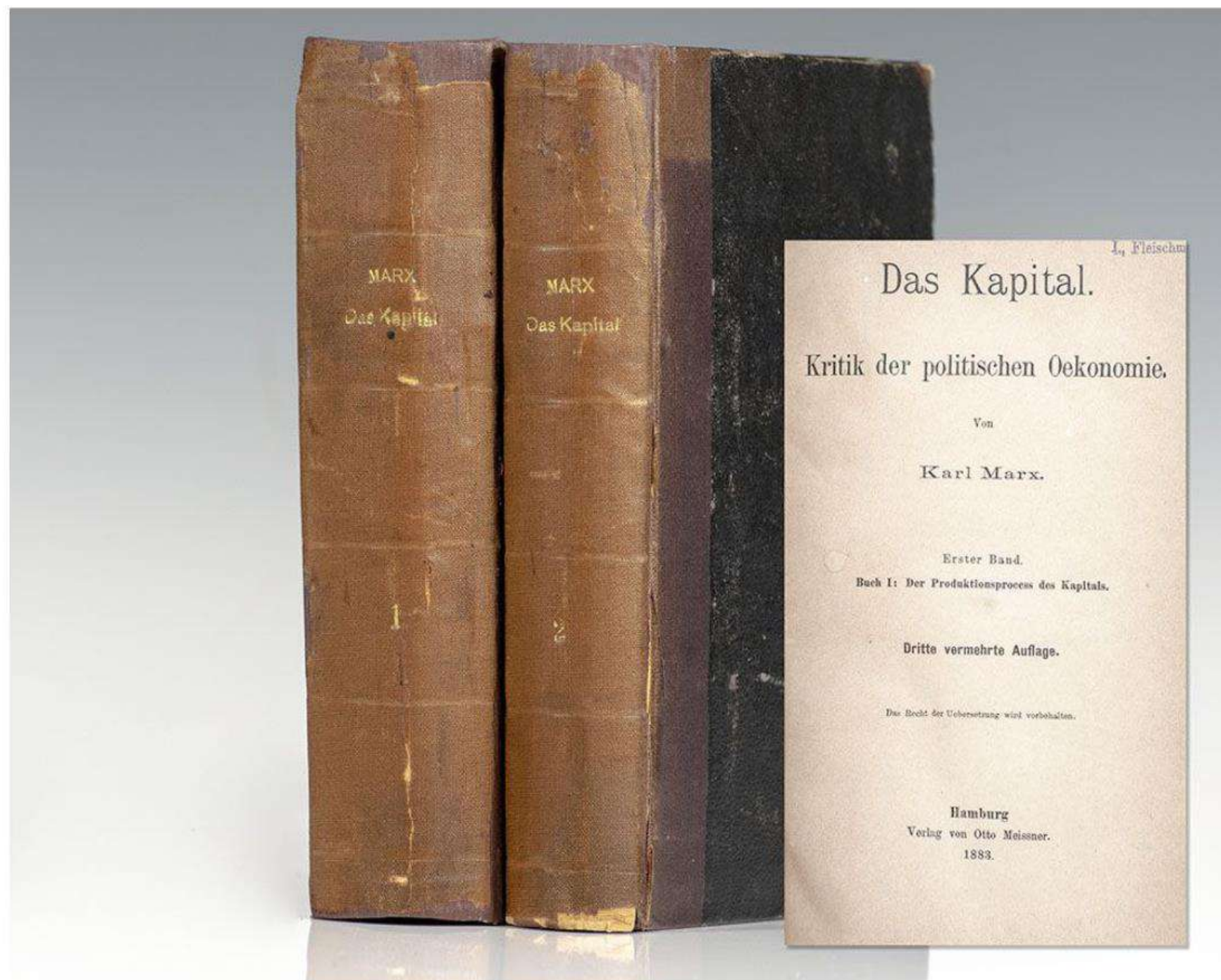
የኖረበት ዘመን - 1818 -1883 ዓ.ም

የኖረበት ቦታ - በጀርመን

- የ 19 ኛው ክፍለ ዘመን ጀርመናዊ ፈላስፋ ካርል ማርክስ በዋነኛነት በፖለቲካዊ ፍልስፍና ውስጥ ሰርቷል እና ታዋቂ የኮሚኒዝም ተሟጋች ነበር ።
- ኃይማኖት በሰልጣን ላይ የሥልጣን ሰራተኞችን ለመጨቆን እና ለሱ ጥሩ ስሜት እንዲሰማቸው ለማድረግ እንደሚጠቀሙበት የሞን ነበር ሃይማኖትን “የሰዎች ኦፒየም” ሲል ጠርቶታል ።
- በመጋቢት 1937 ፒየስ 11ኛ “የኮሚኒዝምን ስህተቶች” በማውገዝ ኢንሳይክሊክል መለኮታዊ ቤዛዊ ጋዜጣ አወጣ። የኮሚኒዝምን መስፋፋት ተቆጣጥሮ ለራሱ ሕዝብ የላቸውን ርኅራኄ ገልጿል፤ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን አስተምህሮዎችን ከኮሚኒዝም ይልቅ አማራጭ አድርጎ አቅርቧል። ይህም ቫቲካንን በጠቅላይ አገሮች ውስጥ ከሚሰደዱ አማኞች ጎን እንድትቆም አድርጓታል።

☐ ርዘዝም

(Nazism)

አዶልፍ ሂትለር

የኖረበት ዘመን - 1914-1920 ዓ.ም

የኖረበት ቦታ - በጀርመን

- አዶልፍ ሂትለር የጀርመን አምባገነን ተወልዶ የካቶሊክ እምነት ነበር ነገር ግን በብሔራዊ ሶሻሊዝም በጀርመን ዳግም መወሰድ ላይ ስላለው አዲስ አቋም የነበረውን ማንኛውንም ክርስቲያናዊ መርሆዎች መስ በመስ ትቷል ።
- ስለዚህም ይሁዲነትንና ክርስትና ላይ ካለው ጥላቺ የተነሳ በርዘ ጀርመን የግዛት ዘመን ወደ ስድስት ሚሊዮን የሚጠጉ አይሁዶች ተገደለዋል ።
- በግንቦት 14, 1937፣ ጳጳስ 11 በየጄኔሮ ካርዲናል ፓሌሊ እርዳታ "ሚት ብሬነንደር ሶርጌን" (በጥልቅ ጭንቀት) ኤንሳይክሊካል አዘጋጁ። ይህም ርዘዝምን የተቸ የመጀመሪያው ዋና የቤተክርስቲያን ሰነድ ነበር።

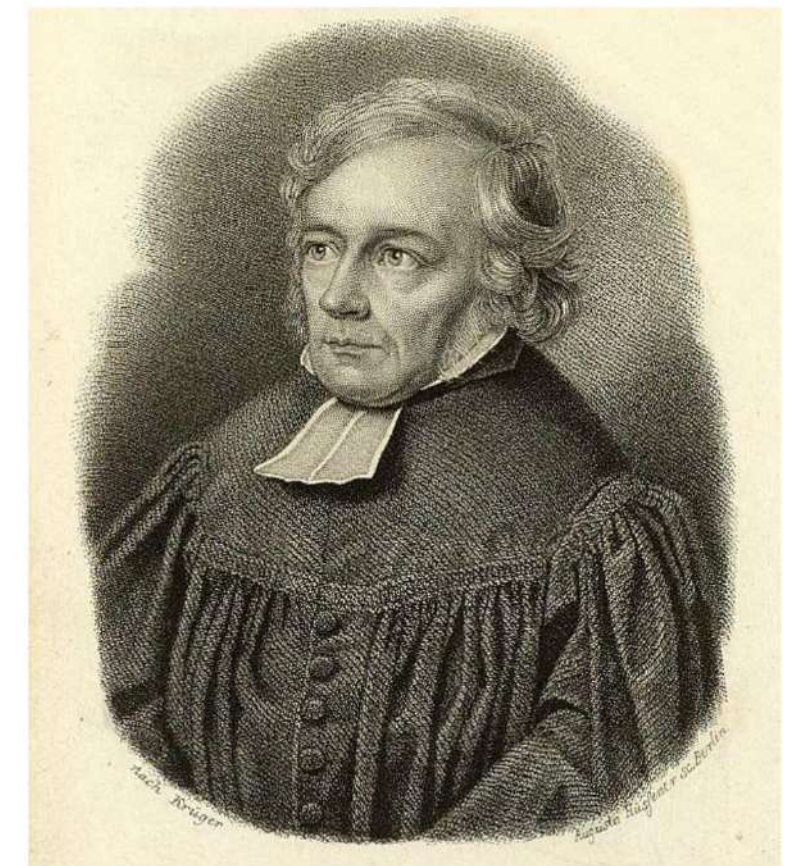

□ ሊበራሊዝም በክርስትና

(Liberalism in Christianity)

የተካሄደበት ዘመን - 19 ኛው ክፍለ ዘመን
የተጀመረበት ስፍራ - እንግሊዝ

- የመጀመሪያው የሊበራል ክርስትና ሊቅ እንደሆነ ተደርጎ የተቆጠረው ፍሬደሪክ ሽሌርማየር፣ ከዘመናዊነት ጋር እንዲጣጣሙ ለማድረግ የክርስትና መሠረተ ትምህርቶችን በድጋሚ አቋቁሞ ነበር። ሽላይርማየር፣ አምላክ ሊገኝ የሚችለው በሞክንያታዊነት ሳይሆን በሰሜት ብቻ ነው በማለትም ያምናል።
- አልብሬክት ሪችል የሽላይርማየርን ሰሜት ላይ የተኮረ አመለካከት ይቃወማል። በሞትኩ ሃይማኖታዊ እምነት በተራካቂ ክንውኖች ላይ የተመሠረተ መሆን አለበት ብሎ ያምን ነበር ። የኢየሱስ ከድንግል መወለድ እና ሥላሴን የመሳሰሉ ያሉ መሠረተ ትምህርቶችን አይቀበልም።
- ፋንዴሜንታሊዝም ጀማሪው በ20ኛው ክፍለዘመን መጀመሪያ እንደሆነ ይታመናል። ይህ እንቅስቃሴም መሠረታዊ የሆኑ ክርስቲያናዊ እውነቶችን ለመከላከል የተነደፉ 12 ተከታታይ መጻሕፍት ከ1910 እስከ 1915 አሳትሟል።

□ ድህረ ዘመናዊነት

(Post modernism)

የተካሄደበት ዘመን - 20ኛው ክፍለ ዘመን
የተጀመረበት ስፍራ - እንግሊዝ

- ድህረ ዘመናዊነት 1960ዎቹ ጀምሮ ከአንላይንመንት ሞክንያተኛነት ጋር የተቆራኙትን የአለም እይታዎችን የሚፈተኑ ሞህራዊ አቋሞ ወይም የንግግር ዘዴ ነው።

